

Stopy lidského
umu

Předindustriální technické provozy panství Rožnov

Průvodní zpráva k výsledku druhu
specializovaná mapa s odborným obsahem

Etnologický ústav AV ČR, v. v. i.

Masarykova univerzita

Praha – Brno

2022

Obsah

1. Identifikační údaje
2. Cíle a zaměření mapového souboru
3. Popis dosažených výsledků
 - 3.1 Charakteristika zvoleného území
 - 3.2 Tematická skladba map
 - 3.3 Metodika
4. Návrh využití výsledku
5. Prameny a literatura
6. Seznam publikací, které předcházely výsledku
7. Mapové listy
8. CD

1. Identifikační údaje

Předkladatelé:	Etnologický ústav AV ČR, v. v. i., Na Florenci 1420/3, Praha 1, 110 00 Masarykova univerzita, Žerotínovo náměstí 617/9, Brno, 601 77
Název výsledku:	Předindustriální technické provozy panství Rožnov
Druh výsledku:	Specializovaná mapa s odborným obsahem N _{map}
Dedikace na projekt:	Soubor specializovaných map s odborným obsahem vznikl v rámci řešení projektu Stopy lidského umu (DG20P02OVV004) podpořeného Ministerstvem kultury České republiky z Programu na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II)
Hlavní autoři:	PhDr. Přemysl Mácha, Ph.D. Mgr. Lenka Tlapáková
Autorský tým:	Jarmila Adamová Ing. Vojtěch Bajer Mgr. Radek Bryol RNDr. Miroslav Bubík, CSc. Mgr. Radim Červenka, Ph.D. doc. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D. PhDr. Václav Michalička, Ph.D. Bc. Jitka Petřeková Mgr. Samuel Španihel Bc. Matouš Turza
Kartografické zpracování:	Mgr. Lenka Tlapáková

2. Cíle a zaměření mapového souboru

Soubor specializovaných map s odborným obsahem přináší první komplexní syntézu dostupných archivních pramenů, sekundárních zdrojů a vlastních terénních výzkumů zaměřenou na lokalizaci a vývoj předindustriálních technických provozů na území někdejšího alodního panství Rožnov od nejstarších dob do ukončení jejich činnosti, resp. do jejich transformace v průmyslovou výrobu stejného či jiného zaměření. Nejstarší zdokumentované provozy (typicky mlýny zřizované panstvím) se ve sledovaném území objevily již ve středověku, poslední provozy převážně soukromého charakteru (např. sušírny ovoce, kovárny aj.) ukončily svou činnost až v druhé polovině 20. století. Výrazným zlomovým obdobím byl rozmach parního a posléze elektrického pohonu nahrazujícího dřívější vodní pohon v prvních desetiletích 20. století a přinášející zásadní posun v produktivitě výroby, který učinil předindustriální technické provozy málo konkurenceschopné. Dalším milníkem byly celkové změny v hospodaření v souvislosti s průběhem a dopady druhé světové války, které vedly k definitivnímu zániku většiny provozů.

Syntéza je výsledkem tříletého mezioborového výzkumu založeného na teoriích a metodách etnologie, etnohistorie, historie, archeologie, fyzické geografie, GIS, geologie a lesnictví. Objektem výzkumu a kartografické vizualizace jsou předindustriální technické provozy, které zanechaly stopu v krajině v podobě samostatných objektů, dále jejich podpůrná infrastruktura a také jejich krajinné a sociodemografické souvislosti. Konkrétně byly sledovány tyto provozy: bělírny plátna, cihelny, dehtárny, draslárny, hamry, kovárny, koželužny, milíře, mlýny, papírny, plaviska dříví, pily, sklárny, sušírny ovoce, těžebny a valchy. Z infrastrukturních objektů byly sledovány především náhony a vodní nádrže. Lokalizace objektů byla analyzována s ohledem na fyzicko-geografické, sídelní a sociodemografické charakteristiky území.

Drobné technické provozy představují v rámci kulturního dědictví unikátní spojení hmotných památek s nemateriálními technologickými znalostmi. Více než u mnoha jiných staveb je výrazná také provázanost s kulturní krajinou včetně přírodních zdrojů či vodotečí. Charakteristickým znakem je malovýroba, využití tradičních zdrojů energie nebo sepětí s lidovým prostředím včetně tradičních stavebních forem. Mnoho z těchto provozů bylo postupně přebíráno průmyslovou produkcí. V původnějších formách přežívaly buď v okrajových oblastech nebo v případě technologií, které byly pro průmyslové využití nerentabilní. Některé technologie zároveň zůstávaly paralelně ve své původní podobě s rozvíjícím se průmyslem (výroba cihel, těžebny, valchy) nebo přetrvávaly až do svého zániku či dokonce recentní doby v prvotní formě (salaše, sušírny ovoce). U řady staveb je tak složité stanovit hranici mezi lidovými, manufakturními a průmyslovými zařízeními.

Cílem mapového souboru je přispět k systematickému poznání předindustriálního technického kulturního dědictví na příkladu zvoleného modelového území. Mapový soubor a další výstupy pomohou zvýšit povědomí o jeho hodnotě a významu pro minulost, současnost i budoucnost regionu. Mapový soubor může sloužit jako základní referenční materiál pro badatele i praktiky (obce, muzea, školy, pracovníky památkové péče, spolky i komerční firmy).

3. Popis dosažených výsledků

3.1 Charakteristika zvoleného území

Kartografická syntéza prezentovaná v přiloženém souboru specializovaných map s odborným obsahem vychází z analýzy území někdejšího alodního panství Rožnov (v pramenech rovněž označovaného jako panství Rožnov–Valašské Meziříčí či Rožnov–Krásno). Panství po většinu své existence představovalo základní administrativní a hospodářskou jednotku, v jejímž rámci se vyvíjely výrobní a technické provozy uspokojující každodenní potřeby obyvatel i komerční zájmy majitelů panství. Panství Rožnov tak může sloužit jako modelové území pro výzkum hospodářského vývoje v interakci s přírodními a sociálními podmínkami na pozadí technického pokroku. Zároveň je to území s výraznou regionální identitou oceňující kulturní dědictví regionu, jehož integrální součástí jsou i technické provozy analyzované v přiloženém mapovém souboru.

Rozloha panství činila cca 402 km². Zahrnuje úrodné údolní oblasti u soutoku Bystřičky a Rožnovské Bečvy se Vsetínskou Bečvou na západě až po chladné a málo úrodné horské partie při hranici s Uhrami (Slovenskem) na východě. Nejnižší bod panství se nachází v nadmořské výšce 278 m n.m., nejvyšší 1206 m n.m. Vertikální členitost území, vysoká lesnatost, geografická poloha při hranicích uherského království a kontakt nížinné východomoravské zemědělské kultury se salašnickou kulturou Karpat výrazně ovlivnily sídelní charakter vzniklých obcí, kompaktními lánovými vsi v nižších partiích na západě počínaje a rozptýleným, dvorcovým charakterem zástavby ve vyšších partiích na východě konče.

Pomineme-li pravěké využívání níže položených částí panství patřících k tzv. starému sídelnímu území, aktuální osídlení panství probíhalo postupně podél páteřních vodních toků od 13. století. Tato skutečnost se bezprostředně odráží i v lokalizaci a typologii zdokumentovaných technických provozů. Nejmladší obce panství vznikly jako důsledek pasekářské kolonizace až počátkem 18. století. Na počátku 20. století tvořilo panství 27 katastrálních obcí. V současnosti se v důsledku slučování obcí a změn katastrálních hranic bývalé panství nachází na území 18 obcí, které však zahrnují i území mimo hranice panství. Tabulka č. 1 shrnuje vybrané informace o obcích tvořících panství v době jeho existence, resp. v době fungování dokumentovaných technických provozů. Jak je z tabulky patrné, mezi lety 1843 a 1930 vzrostl počet obyvatel o 27 %, zatímco počet domů vzrostl o 58 %. Tento nepoměr odráží především postupné rezidenční osamostatňování vícegeneračních rodin a nepřibuzných rodin sdílejících stejné objekty.

Tab. 1 - Základní statistické údaje vztahující se k jednotlivým obcím panství

	první zmínka ¹	rozloha (ha)	1843 ²		1890 ³		1930 ⁴	
			obyvatel	domů	obyvatel	domů	obyvatel	domů
Brňov	1297	695	272	35	407	61	416	77
Bynina	1368	385	388	51	495	66	525	87
Dolní Bečva	1597	2003	1435	181	1559*	232*	1591	265
Hážovice	1505	562	509	74	439	86	420	75
Horní Bečva	1659	4243	2443	330	2773	437	3259	547
Hrachovec	1376	481	360	58	500	76	631	103
Hutisko	1667	1323	1040	134	1056	169	944	163
Jasenice	1374	555	337	54	384	63	451	72
Krásno	1299	629	1919	254	2131	248	2753	437
Krhová	1442	835	872	109	1317	152	1834	276
Křivé	1392	540	589	87	621	99	1077	176
Malá Bystřice	1629	1118	824	90	742	104	668	108
Malá Lhota	1411	482	249	36	366	61	356	69
Mštěnovice	1374	262	182	29	219	35	203	40
Prostřední Bečva	1717	2348	1650	216	1399	212	1641	270
Rožnov pod Radhoštěm	1366	2746	3178	455	2951	481	3647	657
Solanec pod Soláněm	1583	1668	921	127	949	152	1160	207
Střítež nad Bečvou	1376	742	771	111	769	129	840	155
Tylovice	1502	573	710	96	686	104	705	110
Valašská Bystřice	1651	3283	1757	208	2090	296	2029	329
Velká Lhota	1411	704	589	73	486	86	523	92
Velké Karlovice	1714	6605	2697	354	4098	535	3847	595
Veselá	1376	469	397	61	426	72	457	88
Vidče	1411	1492	1501	181	1459	241	1681	291
Vigantice	1411	763	602	88	696	111	749	127
Zašová	1370	1762	1260	174	1601	222	2086	329
Zubří	1310	2906	2275	279	2636	370	3115	496
Celkem		40174	29727	3945⁵	33255	4900	37608	6241

*údaj pro rok 1880

¹ Nekuda, V. et al. (eds.) Okres Vsetín. Rožnovsko, Valašskomeziříčsko, Vsetínsko. Valašské Meziříčí, Brno, Vsetín: Hvězdárna Valašské Meziříčí, Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, Okresní úřad Vsetín 2002.

² Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, 1843.

³ SOKA Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Sčítací operáty, inv. č. 594, SOKA Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Sčítací operáty, inv. č. 634, Nekuda, V. et al. (eds.) Okres Vsetín. Rožnovsko, Valašskomeziříčsko, Vsetínsko. Valašské Meziříčí, Brno, Vsetín: Hvězdárna Valašské Meziříčí, Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, Okresní úřad Vsetín 2002.

⁴ Nekuda, V. et al. (eds.) Okres Vsetín. Rožnovsko, Valašskomeziříčsko, Vsetínsko. Valašské Meziříčí, Brno, Vsetín: Hvězdárna Valašské Meziříčí, Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, Okresní úřad Vsetín 2002.

⁵ V přepočtu to vychází cca 7,5 osoby na jeden dům. Nejednalo se ale nutně o jednu domácnost. V jednom domě často bylo několik domácností. Celkem zachytily vceňovací operáty ve sledovaném území 6063 domácností.

3.2 Tematická skladba map

Mapový soubor sestává z 27 mapových listů členěných do 6 tematických celků. První tematický celek ilustruje fyzicko-geografický, administrativní a sídelní kontext vývoje dokumentovaných předindustriálních technických provozů, druhý celek shrnuje poznatky o lokalizaci, typologii a časových proměnách těchto provozů (bez těžeben), třetí celek poskytuje informace o početním i poměrném zastoupení jednotlivých typů provozů v jednotlivých obcích na pozadí demografického vývoje území (bez těžeben), čtvrtý celek kvantifikuje podíl mlýnů, pil a všech provozů s ohledem na počet obyvatel a domů v dané obci (bez těžeben), pátý celek se zaměřuje na těžebny jako specifický druh výrobně-technických provozů a poslední celek přináší informace o lokalizaci provozů ve dvou vybraných modelových obcích – Velkých Karlovicích a Zubří – a to na pozadí místní krajiny a ve větším geografickém detailu.

A) Fyzicko-geografický, administrativní a demografický kontext (Mapy 1–6)

První dílčí soubor mapových listů nastiňuje sídelní, fyzicko-geografický a demografický kontext studovaného území. Mapa 1 využívá základní mapu ČR položenou na digitálním modelu reliéfu k zobrazení současné sídelní struktury, hlavních komunikačních tahů, říčních toků a převažujícího vegetačního pokryvu. Zároveň přibližuje umístění zkoumaného území v rámci České republiky. Mapa 2 znázorňuje výškopis území. Nadmořská výška stoupá od západu na východ, což významně ovlivnilo rychlost a charakter kolonizace území. Osídlování z moravského vnitrozemí probíhalo již od středověku podél Rožnovské a Vsetínské Bečvy a Bystřičky od západu, zatímco salašnické hospodaření se rozšířilo v pozdějších dobách po hřebenu Karpat ze severovýchodu. Mapa 3 zobrazuje administrativní členění studovaného území. Zahrnuje jak historické hranice panství a jednotlivých katastrálních obcí (z doby stabilního katastru), tak současné hranice katastrálních území a obcí. Zatímco ve východní části území je značná kontinuita katastrálních hranic i hranic obcí, v západní části došlo v druhé polovině 20. století k významným změnám v souvislosti s výstavbou přehrady Bystřička a rozvojem Valašského Meziříčí. V důsledku těchto změn se řada technických provozů, jejich pozůstatků, popř. míst, na kterých tyto provozy stály, dnes nachází na území jiných katastrů a obcí, než na kterých stály v době svého fungování. Mapy 4, 5 a 6 přinášejí srovnání základních demografických ukazatelů jednotlivých obcí ve třech časových obdobích. Tato období (1843, 1890, 1930) se kryjí se statistickými záznamy k vybraným technickým provozům – vceňovací operáty stabilního katastru, vodní knihy a seznam a mapa vodních děl republiky Československé. Zároveň ilustrují potenciální poptávku po produktech technických provozů. Případnou souvislost mezi počtem obyvatel a počtem jednotlivých typů provozů ilustrují mapy 16–21.

Příslušné mapové listy:

- 1: Polohopis a sídelní struktura
- 2: Výškopis
- 3: Administrativní hranice
- 4: Počet obyvatel a domů v roce 1843
- 5: Počet obyvatel a domů v roce 1890
- 6: Počet obyvatel a domů v roce 1930

B) Lokalizace technických provozů v různých dobách (Mapy 7–11)

Druhý dílčí soubor mapových listů přináší informace o časovém vývoji a prostorové lokalizaci jednotlivých provozů. Mapy 7–10 shrnují současnou úroveň poznání o existenci technických provozů ve čtyřech časových vrstvách – do roku 1799, 1800–1849, 1850–1899 a od roku 1900. Mapy nezahrnují těžebny, kterým jsou věnovány samostatné mapové listy. Zatímco u některých provozů se podařilo zjistit přesný datum zahájení a ukončení činnosti, u mnohých bylo nutné na základě kritické interpretace dostupných pramenů udělat kvalifikovaný odhad datovaný přibližně na desetiletí. Některé provozy existovaly kontinuálně po celou dobu, jiné vznikly i zanikly během jediného období, další dočasně přestaly fungovat a poté obnovily svou činnost. Některé typy provozů byly v principu krátkodobé (např. lesní sklárny, pálení dřevěného uhlí, domácí výroba cihel), jiné vznikly s dlouhodobým výhledem, ale pak vyhořely, zkrachovaly nebo byly přinuceny skončit v důsledku nedostatku vody či surovin. Mapy jsou tedy nutným zjednodušením velmi dynamické situace v terénu.

Celkem se nám během sledovaného období podařilo zdokumentovat 282 provozů. Z toho 96 fungovalo do roku 1799, 150 v letech 1800 až 1849, 184 v letech 1850 až 1899 a 164 po roce 1900. Souhrn všech provozů dle období a typu objektu přehledně přináší Tabulka 2. Nejvíce provozů fungovalo v druhé polovině 19. století, ve 20. století postupně nahrazuje tradiční technické provozy průmyslová výroba. Nejpočetnější byly mlýny (70) a pily (52) jak celkově, tak v jednotlivých obdobích. Naopak např. hamry se v zájmovém území vyskytly jen ve dvou, historicky a vývojově spojených případech, a papírna a dehtárna jen v jednom případě. Ačkoliv se podíl jednotlivých typů objektů v průběhu času měnil v souvislosti s jejich hospodářským významem v dané době, prezentovaná data také odráží limity současného poznání. Např. mlířů i sušíren bylo nepochybně více, než kolik se nám jich podařilo zdokumentovat. Také kovárny nepochybně existovaly i ve starším období. Mapy tedy přinášejí aktuálně nejlepší dostupné informace o zkoumaných objektech. Budoucí výzkum je však pravděpodobně doplní o další poznatky.

Tab. 2 – Zastoupení jednotlivých typů objektů dle období

	do roku 1799	1800–1849	1850–1899	po roce 1900	celkem
bělírna		26	26	1	28
cihelna	2	4	5	10	11
dehtárna	0	0	1	0	1
draslárna	1	1	3	0	4
hamr	2	0	0	0	2
kovárna	0	1	17	42	46
koželužna	0	2	2	2	2
mlířiště	2	1	3	9	12
mlýn	49	55	53	38	70
papírna	1	1	1	1	1
pila	27	35	46	30	52
plavisko dřeva	0	3	2	1	3
sklárna	7	5	2	2	10
sušárna ovoce	0	5	15	25	25
valcha	5	11	8	3	15
celkem	96	150	184	164	282

Mapa 11 zobrazuje ohniska výskytu předindustriálních technických provozů (bez těžeben) ve čtyřech časových vrstvách. Výsledek analýzy odhalil tři relativně stabilní ohniska výrobní aktivity – údolní partie obcí Zubří/Zašová/Hrachovec, Rožnov p. Radhoštěm/Dolní Bečva a Velké Karlovice. Ve všech čtyřech obdobích představovaly provozy nacházející se v ohniscích výskytu přibližně tři pětiny všech provozů existujících v daném období na celém území panství. Tab. 3 shrnuje výsledky této analýzy.

Tab. 3 – Podíl provozů v ohniscích výskytu na všech provozech v daném období

	do 1799	1800–1849	1850–1899	po 1900
provozy v ohniscích výskytu	60	89	109	101
všechny provozy v daném období	96	150	184	164
podíl provozů v ohniscích výskytu	63 %	59 %	59 %	62 %

Příslušné mapové listy:

- 7: Předindustriální technické provozy na panství Rožnov do roku 1799
- 8: Předindustriální technické provozy na panství Rožnov v letech 1800 až 1849
- 9: Předindustriální technické provozy na panství Rožnov v letech 1850 až 1899
- 10: Předindustriální technické provozy na panství Rožnov po roce 1900
- 11: Ohniska výskytu předindustriálních technických provozů v různých časových obdobích

C) Počet a podíl předindustriálních technických objektů dle obcí a období (Mapy 12–15)

Třetí dílčí soubor mapových listů přináší formou časově specifických kartodiagramů srovnání počtu a podílu jednotlivých typů provozů v jednotlivých obcích rožnovského panství ve čtyřech časových vrstvách (bez těžeben). Pro poslední tři období se kartodiagramy zobrazují na pozadí tehdejší přibližné demografické situace (1843, 1890, 1930). Pro období do roku 1799 nebylo vzhledem k jeho délce vhodné přidávat demografické údaje.

Třetí mapový soubor doplňuje a upřesňuje předchozí soubor. Místo přesné lokalizace jednotlivých objektů přináší statistické vyhodnocení jejich zastoupení. Uživatel si tak může udělat rychlou představu o počtu i podílu různých typů objektů i celkovém počtu objektů v každé obci. Přesný přehled všech typů provozů dle obcí a období přináší tabulky 4-7.

Příslušné mapové listy:

- 12: Počet a podíl předindustriálních technických provozů na panství Rožnov do roku 1799
- 13: Počet a podíl předindustriálních technických provozů na panství Rožnov v letech 1800 až 1849
- 14: Počet a podíl předindustriálních technických provozů na panství Rožnov v letech 1850 až 1899
- 15: Počet a podíl předindustriálních technických provozů na panství Rožnov po roce 1900

Tab. 4 – Předindustriální technické provozy v jednotlivých obcích panství do roku 1799

	bělírna	cihelna	dehtárna	draslárna	hamr	kovárna	koželužna	milířiště	mlýn	papírna	pila	plavisko dřeva	sklárna	sušárna ovoce	valcha	součet
Brňov									2		2				1	5
Bynina																
Dolní Bečva									4		2		1			7
Hážovice									1		1					2
Horní Bečva									2		2					4
Hrachovec		1							2		2					5
Hutisko													3			3
Jasenice																
Krásno									3						1	4
Krhová																
Křivé																
Malá Bystřice									1							1
Malá Lhota									3		3					6
Mštěnovice																
Prostřední Bečva									4		1		2			7
Rožnov									5	1	1					7
Solanec				1					2				1			4
Střítež									1		1					2
Tylovice									2							2
Valašská Bystřice									3		1					4
Velká Lhota									1		1					2
Velké Karlovice									5		6				2	13
Veselá									1							1
Vidče									1							1
Vigantice									1							1
Zašová		1							2		1					4
Zubří					2			2	3		3				1	11
součet		2	0	1	2	0	0	2	49	1	27	0	7	0	5	96

Tab. 5 – Předindustriální technické provozy v jednotlivých obcích panství od roku 1800 do roku 1849

	bělírna	cihelna	dehtárna	draslárna	hamr	kovárna	koželužna	milířiště	mlýn	papírna	pila	plavisko dřeva	sklárna	sušárna ovoce	valcha	součet
Brňov									2		1					3
Bynina																
Dolní Bečva	16								4		2		1			23
Hážovice									1		1				1	3
Horní Bečva									3		3		1		1	8
Hrachovec		1							2		2					5
Hutisko											1					1
Jasenice																
Krásno		1					1		4		1	1			1	9
Krhová						1										1
Křivé																
Malá Bystřice									1							1
Malá Lhota									4		3				1	8
Mštěnovice																
Prostřední Bečva									4		1		2		1	8
Rožnov	8	1					1		5	1	1	1		1		19
Solanec									2		1					3
Střítež									1		1				1	3
Tylovice									1							1
Valašská Bystřice									3		3				1	7
Velká Lhota									2		2					4
Velké Karlovice				1					9		9	1	1	4	3	28
Veselá									1							1
Vidče									1							1
Vigantice									1							1
Zašová	2	1							2		1					6
Zubří								1	2		2				1	6
součet	26	4	0	1	0	1	2	1	55	1	35	3	5	5	11	150

Tab. 6 – Předindustriální technické provozy v jednotlivých obcích panství od roku 1850 do roku 1899

	bělírna	cihelna	dehtárna	draslárna	hamr	kovárna	koželužna	milířiště	mlýn	papírna	pila	plavisko dřeva	sklárna	sušárna ovoce	valcha	součet
Brňov									2		1					3
Binina																
Dolní Bečva	16					1			3		2					22
Hážovice						1			1		1			1	1	5
Horní Bečva						1			3		4					8
Hrachovec		1							2		2				1	6
Hutisko																
Jasenice						2										2
Krásno		1		1			1	1	4		2	1				11
Krhová						1										1
Křivé																
Malá Bystřice									1							1
Malá Lhota									4		3				1	8
Mštěnovice																
Prostřední Bečva				1					4		3			1	1	10
Rožnov	10	1				2	1		5	1	1			1		22
Solanec									3		1					4
Střítež						1			1		1			1		4
Tylovice						1			1							2
Valašská Bystřice						2			2		4					8
Velká Lhota									2		2					4
Velké Karlovice			1	1		1		1	8		13	1	2	10	4	42
Veselá									1							1
Vidče																
Vigantice									1		1			1		3
Zašová		1				2			2		2					7
Zubří		1				2		1	3		3					10
součet	26	5	1	3	0	17	2	3	53	1	46	2	2	15	8	184

Tab. 7 – Předindustriální technické provozy v jednotlivých obcích panství po roce 1900

	bělírna	cihelna	dehtárna	draslárna	hamr	kovárna	koželužna	milířiště	mlýn	papírna	pila	plavisko dřeva	sklárna	sušárna ovoce	valcha	součet
Brňov									2		1					3
Bynina									1					1		2
Dolní Bečva		1				2		2	2		1					8
Hážovice		1				2			1					1	1	6
Horní Bečva						1		2	1		1					5
Hrachovec		1							1		1					3
Hutisko														1		1
Jasenice																
Krásno		1					1	1	3		1					7
Krhová						1		1								2
Křivé																
Malá Bystřice														1		1
Malá Lhota									1		1					2
Mštěnovice						1								1		2
Prostřední Bečva						1		2	3		3			1	2	12
Rožnov	1	2				4	1		2	1	1			1		13
Solanec						2			3		2					7
Střítež						3			1					1		5
Tylovice		1				1										2
Valašská Bystřice						2			1		3			2		8
Velká Lhota						2			3		2					7
Velké Karlovice						10		1	7		6	1	2	13		40
Veselá									1							1
Vidče						1								1		2
Vigantice		1				1			1		1			1		5
Zašová		1				3			2		2					8
Zubří		1				5			2		4					12
součet	1	10	0	0	0	42	2	9	38	1	30	1	2	25	3	164

D) Předindustriální technické provozy ve vazbě na demografii území (Mapy 16–21)

Čtvrtý soubor mapových listů navazuje na předchozí soubor kvantitativním srovnáním jednotlivých obcí a období. Předmětem analýzy je zde souvislost mezi demografickým vývojem a počtem sledovaných provozů. Samostatně jsou zpracovány mlýny a pily a souhrnně pak ostatní provozy (bez těžeben). Zpracovány jsou tři časové vrstvy, pro které jsou dostupná demografická data – 1843, 1890 a 1930.

Analýza přináší zajímavé poznatky. Zatímco počet domů na jeden mlýn či pilu v čase systematicky rostl, v případě počtu obyvatel byl trend méně jednoznačný. V některých obcích v druhé polovině 19. století počet obyvatel na jeden mlýn či pilu ve srovnání s rokem 1843 klesl, aby pak v první polovině 20. století opět vzrostl. Druhá polovina 19. století je tedy, zdá se, vrcholem rozvoje předindustriálních technických provozů, což potvrzuje rovněž změny v jejich absolutním počtu (viz Tab. 2). Od počátku 20. století pozorujeme postupný přechod od tradičních technologií k průmyslové výrobě uspokojující ve větší míře místní poptávku.

Pouze u ostatních objektů je patrný pokles počtu domů i obyvatel na jeden objekt v průběhu času. Trend je tedy zdánlivě opačný než u mlýnů a pil. Je to způsobeno rostoucím počtem zdokumentovaných kováren, sušíren ovoce, cihelen a mlířů. Některé objekty se objektivně početně rozvíjely – zejména cihelny, kovárny a sušírny. U ostatních provozů je pokles počtu domů, resp. obyvatel dán spíše nízkou mírou poznání o existenci těchto provozů v dřívějších dobách než jejich dramatickým rozmachem v posledním období. Rozdíly mezi obcemi jsou pravděpodobně způsobeny především dostupností levnějších alternativ v sousedních obcích, resp. větší kupní silou a dostupnější nabídkou průmyslového zboží.

V případě mlýnů je zřejmé, že pouhý jejich počet není ideálním indikátorem produktivity. Některé mlýny měly více složení a mlýny se mezi sebou rovněž lišily v typu složení. Tato data ale nebylo možné pro celé území a všechna období získat. Prezentovaná analýza je tedy založená na nejlepších dostupných datech s vědomím toho, že potenciální poptávka po místní produkci vyjádřená počtem obyvatel mohla kolísat s ohledem na potenciální produktivitu mlýna danou jeho technologií, dostatkem vody, kvalitou produkce, místní zemědělskou specializací, cenou či vzdáleností k nejbližšímu mlýnu, který mohl být již na území vedlejší obce či dokonce mimo hranice panství. Podobná omezení se vztahují i na ostatní technické provozy. Navzdory této hrubé aproximaci jsou v datech nicméně patrné jasné trendy, které indikují obecné změny v intenzitě a lokalizaci produkce i lokální specifika některých obcí. Analýza tak může sloužit jako podklad k zacílení navazujících výzkumů.

Příslušné mapové listy:

- 16: Počet domů na 1 mlýn
- 17: Počet obyvatel na 1 mlýn
- 18: Počet domů na 1 pilu
- 19: Počet obyvatel na 1 pilu
- 20: Počet domů na ostatní provozy
- 21: Počet obyvatel na ostatní provozy

E) Těžebny jako specifický výrobně-technický objekt (Mapy 22–23)

Pátý soubor mapových listů se věnuje těžebnám jako specifickému objektu výrobně-technického charakteru. Těžebny uspokojovaly poptávku po stavebním kameni, sklářském písku, vápnu, železné rudě, cihlářské hlíně, hrnčířské hlíně, brusných kamenech, drahých kovech a dalších surovinách a materiálech. Vznikaly v průběhu celé historie a málokdy měly delšího trvání. Jakmile bylo ložisko vytěženo, popř. byla uspokojena momentální místní poptávka, těžebna byla opuštěna a ponechána sukcesnímu vývoji, zasypana nebo využita jinak (stavební místa, skládka apod.). Je velmi obtížné tyto objekty i jen přibližně datovat, zejména pak těžebny staršího původu. Pátý soubor mapových listů proto přináší jednak souhrnný přehled všech předindustriálních těžeben na podkladu geologické mapy území a jednak srovnání časového vývoje u těch těžeben, kde alespoň přibližná data byla možná. Z mapy 22 je patrné, že lokalizace těžeben úzce koresponduje s geologií území nacházející odevzu také v jeho geomorfologii. Mapa 23 naznačuje postupný rozmach těžby od západu na východ a z nížin do vyšších partií rožnovského panství. Tab. 8 podává přehled počtu těžeben ve srovnání s ostatními provozy dle jednotlivých období a celkem.

Příslušné mapové listy:

22: Těžebny a geologické poměry v území

23: Vývoj těžeben v čase

Tab. 8 – Počet těžeben dle období

Typ objektu	do roku 1799	1800–1849	1850–1899	po roce 1900	celkem
těžebny	18	13	35	126	153
ostatní provozy	96	150	184	164	282
celkem	114	163	219	290	435

3.3 Metodika

Soubor specializovaných map s odborným obsahem je výsledkem mezioborového výzkumu opírajícího se o čtyři původní zdroje dat – archivní prameny, kartografická díla, terénní výzkum a rozhovory s pamětníky – doplněné o sekundární literaturu. Podrobný přehled archivních pramenů a rozhovorů a výběr ze sekundární literatury jsou uvedeny v části Prameny a literatura. V této části stručně představujeme základní metodické postupy, které vedly k vytvoření souboru mapových listů.

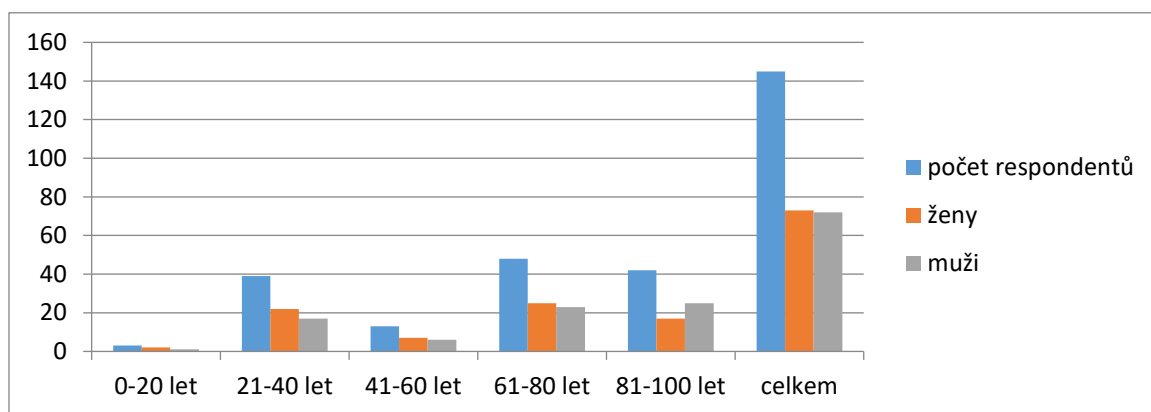
Archivní výzkum se soustředil především na fondy ve Státním okresním archivu Vsetín, Moravském zemském archivu, Zemském archivu Opava a archivu Národního muzea v přírodě. V menší míře byl využit rovněž Národní archiv, Rakouský státní archiv a archivy Etnologického ústavu AV ČR a Muzea regionu Valašsko. Velmi cenným pramenem byly rovněž soukromé archivy zejména, co se vizuální dokumentace týče. Předmětem zkoumání byly prameny rozdílné povahy a geografického dosahu (pozemkové knihy, urbáře, vceňovací operáty stabilního katastru, vodní knihy, seznam vodních děl, živnostenské rejstříky, sčítání lidu, fond velkostatku, smlouvy, místní šetření, obecní kroniky).

Zpracování archivních pramenů si vyžádalo překonání několika systematických problémů. Za prvé, výrobních objektů sice existovala celá řada, ale v pramenech je jim věnována odlišná míra pozornosti. Relativně dobře dokumentované jsou mlýny a pily. V obecné míře se také projevuje, že neměstská řemesla vstupovala do pramenů méně než ta provozovaná ve městech. Typickým příkladem jsou milířišťe, výroby dehtu a většina drobných provozů s krátkou dobou fungování. Za druhé, objekty jsou v pramenech jen přibližně lokalizovány. Většinou u nich víme pouze obec, v menší míře pak část obce, v některých případech i číslo popisné, ale jen výjimečně se z pramenů dozvíme, o kterou budovu se jednalo, popř. kde byla dotyčná živnost provozována (kovářství, milířnictví aj.). A za třetí, datace přesného vzniku či zániku se v pramenech objevuje sporadicky. Spíše se jedná o zprávy vztahující se k nějaké transakci či události a pouze z kontextu a konfrontace s dalšími prameny lze usuzovat na předpokládanou dobu vzniku či zániku. Z tohoto důvodu jsme vývoj technických objektů rozdělili do čtyřech období (do roku 1799, 1800–1849, 1850–1899, po roce 1900), která přibližně korespondují s významnými prameny statistické povahy vztahující se vybraným typům objektů (tj. urbáře, vceňovací operáty stabilního katastru, vodní knihy a Seznam a mapa vodních děl republiky Československé).

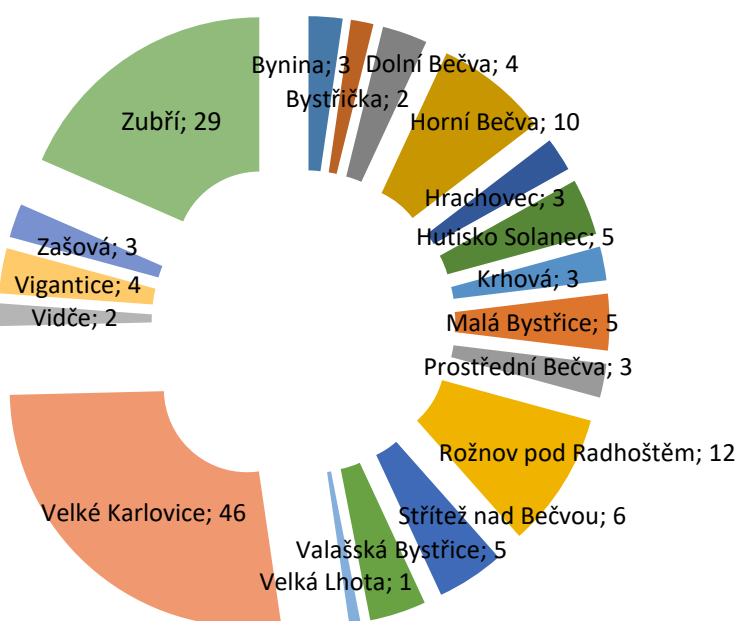
Kartografické prameny zahrnují jak mapová díla obecné povahy (např. vojenská mapování, indikační skici, stabilní katastr a pozdější katastrální mapy, základní mapy), tak mapy speciálně vytvořené pro studované území (např. hospodářská mapa panství, lesnické mapy). Velmi důležitým pramenem jsou také historické a současné letecké snímky a digitální model reliéfu (DMR), které umožnily přesně lokalizovat řadu zaniklých objektů. Začlenění těchto vrstev do geodatabáze (viz níže) umožňuje rovněž modelovat vývoj krajiny a v návaznosti na něj sledovat změny v technických provozech. Předindustriální technické objekty se ale v kartografických podkladech mapového charakteru objevují jen v některých případech (zejména vodní provozy) a navíc z nich mnohdy není patrné, o jaký typ provozu se u jedná. Jen výjimečně se podařilo dohledat i stavebně-technickou dokumentaci včetně situačních plánů k výstavbě.

Rozhovory s pamětníky probíhaly na celém území, byly nahrány, přepsány a následně kvalitativně vyhodnoceny. Jednalo se o polostrukturované rozhovory, v některých případech opakované či následné. Rovněž byly využity tzv. walking interviews, tedy rozhovory s lidmi vedené přímo v terénu. Rozhovory se ukázaly být klíčovým pramenem pro lokalizaci a interpretaci zejména těch objektů, které se v archivních pramenech objevují málo a mnohdy jsou i obtížně identifikovatelné v kartografických podkladech. Rovněž doplnily informace získané z archivních pramenů a pomohly zpřesnit interpretaci dochovaných pozůstatků řady objektů. Charakter informací získaných z rozhovorů je odlišný od informací z historických pramenů a poskytuje mnohem pestřejší obraz zkoumaných provozů.

V rámci výzkumu bylo provedeno celkem 145 rozhovorů s respondenty z většiny obcí bývalého rožnovského panství. Nejvíce respondentů bylo z Velkých Karlovic (celkem 46) a Zubří (29). Pouze ve čtyřech z celkového počtu 22 současných vesnic a měst nebyly uskutečněny žádné rozhovory. Jedná se o obce Brňov, Jasenice, Křivé a Mštěnovice. Osloveni však nebyli pouze obyvatelé bývalého panství Rožnov, ale také osoby, které k tomuto místu měly osobní vztah nebo odsud pocházely. Osloveno bylo 73 žen a 72 mužů. Nejmladšímu respondentovi bylo 19 let a nestaršímu 99 let. Největší procento respondentů bylo zastoupeno ve věkové kategorii 61–80 let a to 48 osob a vzápětí 81–100 let – 42. Nejméně zastoupená byla skupina dětí a mládeže do 20 let.

Graf 1 – Struktura vzorku respondentů

Graf 2 – Původ respondentů

Lokalizace objektů byla v mnoha případech archeologicky či v případě těžeben i geologicky a mineralogicky ověřena přímo v terénu. Terénní výzkum se proto ukázal být zásadním krokem ve vyjasnění některých popisů nalezených v archivních pramenech či zaznamenaných v rozhovorech. Navzdory veškerému úsilí ale nebylo možné všechny objekty lokalizovat přesně a u některých jsme mohli provést pouze přibližnou lokalizaci (v řádu desítek metrů). U 3 objektů nebyla lokalizace možná vůbec, tyto objekty jsou umístěny do středu obce. Tabulka 9 shrnuje počty lokalizovaných a nelokalizovaných objektů dle obce. Tabulka nezahrnuje těžebny, ty byly vždy lokalizovány přesně.

Tab. 9 – Lokalizované a nelokalizované objekty dle obcí

	polohově neurčeno	polohově určeno přibližně	polohově určeno přesně	Celkový součet
Brňov		3	3	6
Bynina		2		2
Dolní Bečva		19	9	28
Hážovice		3	4	7
Horní Bečva	1	4	7	12
Hrachovec		1	5	6
Hutisko		2	3	5
Jasenice		2		2
Krásno		4	8	12
Krhová		2		2
Malá Bystřice		1	1	2
Malá Lhota		1	7	8
Mštěnovice		1	1	2
Prostřední Bečva		3	13	16
Rožnov		10	17	27
Solanec		5	5	10
Střítež		6	3	9
Tylovice		1	3	4
Valašská Bystřice		4	9	13
Velká Lhota		3	4	7
Velké Karlovice		20	39	59
Veselá		1	1	2
Vidče		1	2	3
Vigantice		2	4	6
Zašová		2	8	10
Zubří	2	9	11	22
Celkový součet	3	112	167	282

Svorníkem výše uvedených metod sběru dat byla geodatabáze. Prostorová data v různých datových formátech (rastr, vektor) byla ukládána a modifikována v prostředí ArcGIS Pro a ArcGIS Online. Zaznamenávané informace byli přidávány především v prostředí ArcGIS Online. Toto prostředí umožňuje přístup všem zpracovatelům k datům v databázi a umožňuje jejich editaci. V závislosti na stanovených přístupových právech mají zpracovatelé možnost data upravovat, přidávat a mazat. Vzhledem k povaze výzkumu docházelo především k práci s vektorovými daty. Informace byli zaznamenávány nejčastěji v podobě bodů představující technické objekty. Doprovodná infrastruktura byla zaznamenávána ve formě linií, případně polygonů. Ke každému objektu je automaticky přiřazen jedinečný identifikátor. Součástí geodatabáze jsou mimo prostorové informace zaznamenávány další atributy, které slouží k uchování informací. V tomto případě k těmto informacím patří klasifikace typu objektu, konkretizace lokalizace (katastrální území, obec, historické katastrální území, přesnost záznamu), datum vzniku a zániku objektu, konkretizace původu informace (literární zdroj, archivní pramen, rozhovor atd.). Dalším ze sledovaných atributů je současný stav objektu, zda je zachován a pokud ano, v jaké podobě, zda je objekt přístupný veřejnosti, zda se v okolí vyskytuje nějaká technická infrastruktura sloužící k obsluze technického objektu atd. Všechny atributy jsou editovány a doplňovány administrátory. Tato data mohou sloužit k analytickým operacím a charakterizaci území. Další atributy budou sloužit v mapové aplikaci pro veřejnost, převážně se jedná o popularizaci a

strukturalizaci dříve získaných dat. Za účelem členění záznamů v databázi byly využity atributy stav zpracování a publikovat veřejně.

Při práci s databází byly dodržovány specifické formáty záznamů. Automaticky byly doplňovány informace o autorovi a editorovi záznamu. Integrita dat je zachována pomocí předem stanovených atributů dat, omezením práv editorů a údržbou a pravidelnou zálohou databáze. S prostorovými daty je možné následně provádět mnohé časoprostorové analýzy. Komplementárními podklady k databázi jsou rastrové snímky, jedná se především o historické mapy ze sledovaného období a území, geologická mapa, digitální model reliéfu, základní mapy ČR atd.

Vizualizace dat v prostředí geodatabáze umožňuje sledovat vývoj technických objektů v čase a prostoru ve vazbě na krajinné, hospodářské, komunikační, administrativní a demografické změny. Obzvláště vhodné je takové prostředí pro analýzu lokalizačních faktorů přírodního a sociálního rázu. Prostřednictvím geodatabáze je možné také modelovat spádové oblasti s ohledem na předpokládanou poptávku po jednotlivých produktech. Konečně lze rovněž analyzovat vztahy mezi jednotlivými objekty (např. těžba pelosideritu v Jasenici, příprava dřevěného uhlí a odlesnění v horské části Zubří, tavba jasenické rudy v peci a hamru v nížinné části Zubří, odběr zkujněných polotovarů kovárnami v okolí). Výsledky dílčích výzkumů integrované v jedné geodatabázi tak představují obrovský badatelský potenciál využitelný pro základní výzkum i aplikovanou sféru.

Soubor předkládaných map lze rozdělit do šesti tematických okruhů a dvou prostorových úrovní. Fyzicko-geografický, administrativní a demografický kontext (Mapy 1–3), Lokalizace technických provozů v různých dobách (Mapy 7–10), Počet a podíl předindustriálních technických objektů dle obcí a období (Mapy 12–15), Předindustriální technické provozy ve vazbě na demografii území (Mapy 16–21) a Těžebny jako specifický výrobně-technický objekt (Mapy 22–23). Tyto mapy spadají do regionální úrovně a charakterizují celé panství Rožnov. Poslední mapový soubor – Předindustriální technické provozy ve Velkých Karlovicích a Zubří (Mapy 24–27) poskytují detailní pohled na vybrané katastry Velkých Karlovic a Zubří.

Mapy reprezentující fyzicko-geografický, administrativní a demografický kontext (1–7) jsou ilustrovány hranicemi historických katastrálních území obcí, které byly vektorizovány na základě ortorektifikované mozaiky povinných otisků¹. Tyto hranice představují rozsah katastrálních území v době vzniku stabilního katastru (1. pol. 19. století). Souhrn těchto obcí v jejich historickém rozsahu představuje celé panství Rožnov v 17., 18., a 19. století. Mapa 1 je využita k seznámení se studovaným územím a vznikla kombinací základní mapy (poskytnutá formou WMS od ČÚZK) a digitálního modelu reliéfu. Základní mapa dokumentuje prostorové rozmístění sídelní struktury, komunikační sítě, výškovou členitost, geografická jména, administrativní sítě atd. Digitální model reliéfu vychází z vizualizace mračna bodů z laserového snímkování ČR 5. generace (poskytnuto ČÚZK). Mračno bodů ve formátu x, y, z bylo transformováno v nepravidelnou triangulační síť obsahující informace o zeměpisné šířce, délce a nadmořské výšce. Na základě tohoto modelu byly vytvořeny různé deriváty digitálního modelu reliéfu, které charakterizují vlastnosti reliéfu (sklon, orientace, křivost, energie reliéfu, nadmořská výška atd.). Pomocí kombinace těchto mapových podkladů dochází k plastické vizualizaci základní mapy se zvýrazněním tvarů reliéfu. V rámci této mapy je vložen přehledový snímek, který představuje lokalizaci panství Rožnov v rámci České republiky. Mapa výškopisu (Mapa 2) také využívá derivátů digitálního modelu reliéfu v kombinaci se sítí vodních toků a reprezentuje výškovou členitost a morfologii terénu studované oblasti. Morfologie terénu je zobrazená metodou hillshade. Tato metoda vizualizuje tvary reliéfu pomocí stínu, tím indikuje relativní intenzitu sklonů. Nezobrazuje však absolutní nadmořskou výšku, z tohoto důvodu je mapa vizualizována v kombinaci s dalším derivátem digitálního modelu reliéfu vyjadřující absolutní výšku. Mapa 3 poskytuje náhled na administrativní členění a případné historické změny hranic katastrálních území ve studovaném území.

K vizualizaci map 4–22 je pro zvýšení čitelnosti prezentovaných dat využito zjednodušených mapových podkladů. Jedná se především o hranice panství Rožnov, hranice historických katastrálních území, názvy katastrálních území a hlavní vodoteče. Mapy (4–6) kombinují ve vybraných časových obdobích informace o počtu obyvatel v podobě kartogramů a škálovaných symbolů v závislosti na počtu domů.

Mapy lokalizující technické provozy v různých dobách (Mapy 7–11) využívají legendu se symbolickými znaky, které byly navrženy s ohledem na charakter projektu. Využitá symbolika intuitivně zjednodušuje čitelnost mapy (mlýnské kolo představuje mlýn, švestka představuje sušírnu ovoce atd.). Série map je doplněna o mapu ohnisek výskytu předindustriálních technických provozů v různých časových obdobích. V této mapě je využita Kernelova hustota. Takto metoda využívá prostorově extrapolovanou hustotu výskytu předindustriálních technických objektů v jejich okolí pro dané období. Tento soubor map přináší výčet identifikovaných objektů ve vazbě na jejich lokalizaci a typologii.

Mapy zobrazující počet a podíl předindustriálních technických objektů dle obcí a období (Mapy 12–15) jsou vizualizovány prostřednictvím kartodiagramů. Plošně jsou zobrazeny počty obyvatel ve studovaném období a diagramem jsou zobrazeny typy objektů, které byly v tomto období identifikovány. Diagramy jsou lokalizovány v odpovídajícím katastrálním území. Simultánně jsou tyto diagramy velikostně odlišené v závislosti na celkovém počtu identifikovaných objektů. Tento soubor map má analytický charakter a představuje souhrnnou informaci pro jednotlivá katastrální území.

Předindustriální technické provozy ve vazbě na demografii území (Mapy 16–21) vizualizují temporální změny vztahů demografických veličin a identifikovaných technických objektů. Konkrétně se jedná o poměry počtu obyvatel případně počtu bytů a nejvýznamnějších typů předindustriálních technických objektů pro jednotlivé katastry v rámci panství Rožnov.

Soubor map zaměřený na těžebny jako specifický výrobně-technický objekt (Mapy 22–23) představuje prostorovou a časovou distribuci objektů. Mapa 22 zobrazuje výskyt těžeben ve studovaném území na podkladu geologické mapy ČR v měřítku 1: 50 000 (WMS, ČGS, 2022). Má převážně sloužit k interpretaci prostorových souvislostí. Na mapě 23 je pak zobrazen temporální vývoj těžeben ve studovaném území na zjednodušeném mapovém podkladu.

Předindustriální technické provozy ve Velkých Karlovicích a Zubří (Mapy 24–27) vizualizují prostorové rozmístění předindustriálních technických objektů na podkladu základní mapy (ČÚZK, 2022), případně na podkladu ortorektifikované mozaiky map stabilního katastru. Pro tento soubor bylo využito detailních map pro upřesnění prostorových vztahů ve vybraných spádových katastrech studovaného území.

4. Návrh využití výsledku

Soubor specializovaných map s odborným obsahem má široký potenciál využití v řadě oborů a profesí základního výzkumu, aplikační sféry, vzdělávání, lokálního a regionálního rozvoje, cestovního ruchu a památkové ochrany. Výsledek je významný z několika důvodů. Za prvé, jako první svého druhu přináší komplexní pohled na předindustriální technické zázemí venkovského a maloměstského prostředí na úrovni velkého územního celku a v různých časových obdobích. A za druhé, předindustriální technické provozy patří mezi nejohroženější prvky materiálního kulturního dědictví. Zaslouhují si zvýšenou pozornost všech zainteresovaných stran. Předkládaný výsledek může proto sloužit jako výchozí informační materiál (a impuls) pro systematickou ochranu technických objektů v analyzovaném území i jako inspirace pro podobné úsilí jinde.

Za stěžejní uživatele výsledku mapového souboru *Předindustriální technické provozy panství Rožnov* považujeme především:

- a) *Instituce památkové péče* – státní památková péče hraje klíčovou roli v propagaci a ochraně kulturního dědictví České republiky. Území bývalého rožnovského panství spadá pod správu Národního památkového ústavu (územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu v Kroměříži) a odborů památkové péče obcí s rozšířenou působností (Rožnov p. Radhoštěm, Valašské Meziříčí, Vsetín). Pracovníci těchto institucí mohou s mapovým souborem v tištěné či elektronické verzi pracovat jako se základním referenčním materiálem při posudkové, správní či výzkumné činnosti.
- b) *Paměťové instituce* – paměťové instituce jako muzea, knihovny, archivy a místní osvětové instituce zásadním způsobem přispívají k pěstování povědomí o hodnotě kulturního dědictví a také k jeho uchování. V analyzovaném území hrají zvláštní roli v tomto směru zejména Národní muzeum v přírodě – Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně či Karlovské muzeum ve Velkých Karlovicích. Popularizaci se věnují např. Městská knihovna v Rožnově pod Radhoštěm, knihovny v dalších obcích regionu či muzejní spolky s působností v Rožnově pod Radhoštěm (Valašský muzejní a národopisný spolek) a ve Valašském Meziříčí (Muzejní společnost Valašské Meziříčí).
- c) *Samospráva* – velmi významnou roli v propagaci, ochraně a obnově předindustriálních technických objektů mohou sehrát obce. Jejich role je jednak v cílené propagaci v rámci lokálního rozvoje a podpory cestovního ruchu a jednak ve spolupráci s místními podnikateli a vlastníky jednotlivých památek. Těmto mohou pomoci finančně, organizačně i administrativně. Obce také podporou komunitního života a péčí o místní krajinu přispívají k utváření silné lokální identity a ochotě občanů pro rozvoj obce něco udělat. V neposlední řadě mohou samosprávy brát v potaz informace o existenci technických provozů při plánování svých vlastních rozvojových aktivit a pojmenování nových ulic či objektů.
- d) *Školská zařízení* – v regionu působí řada základních a středních škol, které v rámci přímé výuky (např. literatura, dějepis, občanská výuka) i ve volnočasových aktivitách vedou žáky a studenty k poznání místní historie a tradic, objevování zapomenutých míst, rozhovorům s pamětníky apod. Mapový soubor může sloužit jako podklad pro řadu z těchto aktivit a posloužit jako užitečný didaktický materiál. Jeho využitelnost ale přesahuje dosah základního a středního školství. Vyučující a studenti etnologie, historie, muzeologie a dalších disciplín na vysokých školách (např. Masarykova univerzita, Ostravská univerzita, Univerzita Palackého, Slezská univerzita) mohou mapový soubor využít ve svém studiu i výzkumu.

- e) *Privátní podnikatelská sféra* – v rámci rozvoje cestovního ruchu, který se stále více orientuje na lokální specifika, tradice a historii, mohou podnikatelské subjekty využít mapu k propagaci regionu a sebe sama, obzvláště v případech, kdy jejich činnost navazuje na tradiční výrobní postupy nebo sídlí v objektech a na místech, kde předindustriální technické provozy působily.
- f) *Vlastníci objektů (popř. dotčených pozemků)* – naprostá většina zdokumentovaných technických objektů, resp. pozemků, na nichž tyto objekty stály, je v současnosti v soukromém vlastnictví. Majitelé těchto objektů a pozemků jsou proto klíčovými partnery jakékoliv případné památkové ochrany, obnovy a propagace. Mapový soubor může sloužit jako zdroj informací o existenci těchto objektů a jejich vazby na další podobné objekty v blízkém okolí.
- g) *Odborná veřejnost* – vedle praktické ochrany kulturního dědictví najde mapový soubor nepochybně využití rovněž ve výzkumné sféře v řadě oborů a institucí. Týká se to badatelů na výzkumných a univerzitních pracovištích (Etnologický ústav AV ČR, Historický ústav AV ČR, muzeologická, etnologická, antropologická a historická pracoviště na vysokých školách), v institucích památkové péče (Národní památkový ústav), muzeích (např. Moravské zemské muzeum) či specializovaných ústavech (např. Národní ústav lidové kultury ve Strážnici).
- h) *Laičtí zájemci o technické památky a kulturní dědictví* – laická i poučená veřejnost může mapový soubor využít k řadě aktivit soukromého i veřejného rázu, popularizaci, organizaci společenských a kulturních akcí, pro práci s dětmi a mládeží (např. Skauti) či seniory (kluby důchodců, exkurze). Mezi další uživatele patří také např. kronikáři, vlastivědní a osvětoví pracovníci či např. spolky a zájmová sdružení obnovující zaniklá řemesla a tradice atd.

5. Prameny a literatura

Prameny

Moravský zemský archiv Brno

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 458, sign. 468, kart. 183. Dolní Bečva.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 632, sign. 648, kart. 257. Hážovice.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 709, sign. 798, kart. 284. Horní Bečva.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 777, sign. 798, kart. 309. Hrachovec.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 815, sign. 836, kart. 325. Hutisko.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 859, sign. 881, kart. 341. Jasenice.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 1091, sign. 1118, kart. 423. Krásno nad Bečvou.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 1117, sign. 1144, kart. 433. Krhová.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 1121, sign. 1148, kart. 433. Křivé.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 1386, sign. 1417, kart. 529. Malá Bystřice.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 1393, sign. 1424, kart. 530. Malá Lhota.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 1400, sign. 1431, kart. 532. Malé Karlovice.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 1450, sign. 1483, kart. 548. Mštěnovice.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 2051, sign. 2107, kart. 765. Prostřední Bečva.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 2219, sign. 2279, kart. 825. Rožnov pod Radhoštěm.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 2399, sign. 2464, kart. 890. Solanec.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 2510, sign. 2577, kart. 933. Střítež nad Bečvou.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 2667, sign. 2735, kart. 997. Tylovice.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 2759, sign. 2830, kart. 1032. Valašská Bystřice.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 2764, sign. 2835, kart. 1034. Velká Lhota.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 2771, sign. 2842, kart. 1038. Velké Karlovice.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 2807, sign. 2878,

kart. 1055. Veselá.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 2834, sign. 2906, kart. 1063. Vidče.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 2839, sign. 2911, kart. 1064. Vigantice.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 2994, sign. 3071, kart. 1122. Zašová.

Moravský zemský archiv Brno, D8 Vceňovací operáty stabilního katastru, Inv. č. 3063, sign. 3143, kart. 1149. Zubří.

Moravský zemský archiv Brno, Sběrka rukopisů Františkova musea, J.L.O. Kramoliš: Paběrky zdějou městečka Rožnova, Inv. č. 90, Sign. 79 (popř. kart.)

Moravský zemský archiv Brno, Ba Gubernium, Rušení salašů a kolib, Kart. 1998, Inv. č. 3622, Sign. 357.

Státní okresní archiv Vsetín

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv městečka Krásno, Odprodej obecních pozemků, obecní lom, Kart. 2, Sign. V-1, Inv. č. 165.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv městečka Krásno, Vyúčtování příjmů a výdajů městské cihelny, Kart. 3, Sign. VIII-2, Inv. č. 174.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Evidenční kniha řemeslníků a obchodníků, Inv. č. 158.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Vyšetřování vojáka zeměbrany Michala Marka a mlynářského tovaryše Filipa Skaličky, Kart. 10, Inv. č. 538.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Udání na Annu Markovou pro krádež mušelínu majiteli bělírny plátna Cyrilu Ráovi, Kart. 10, Inv. č. 549.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Příkaz aby městský ranhojič prohlédl tělo kováře Jana Suka, který zemřel sebevraždou, Kart. 10, Inv. č. 552.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Těžba kamene pro stavbu silnice na Domorac, Kart. 11, Inv. č. 573.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Postavení nové bělírny plátna, Kart. 11, Inv. č. 577.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Pronájem obecní cihelny, Kart. 11, Inv. č. 579.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Vyrovnání vztahů vrchnosti – poddanské městečko, plavení dřeva, Kart. 11, Inv. č. 589.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Běžná korespondence, Kart. 18, Inv. č. 619.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Běžná korespondence, Kart. 18, Inv. č. 620.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Běžná korespondence, Kart. 19, Inv. č. 622.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Běžná korespondence, Kart. 22, Inv. č. 634.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Běžná korespondence, Kart. 25, Inv. č. 648.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Běžná korespondence, Kart. 25, Inv. č. 651.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Běžná korespondence, Kart. 26, Inv. č. 652.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Běžná korespondence, Kart. 27, Inv. č. 658.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Stavební záležitosti, Kart. 57, Inv. č. 734.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Stavební záležitosti, Kart. 735, Inv. č. 65.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Vodní stavby, Kart. 68, Inv. č. 736.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Plán na stavbu pily, Inv. č. 1322.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Situační plán mlýnské struhy, Inv. č. 1364.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv města Rožnov, Plán koliby na Radhošti, Inv. č. 1456.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Brňov, Inventář obecního majetku, Kart. 1, Inv. č. 16.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Bynina, Kamenolom, Kart. 2, Sign. II/2, Inv. č. 29.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Bynina, Stížnosti a spory mezi občany, Kart. 4, Sign. IV/2, Inv. č. 60.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Hážovice, Živnostenská oprávnění, Kart. 5, Inv. č. 59.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Hážovice, Komunikace, Kart. 5, Inv. č. 65.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Hážovice, Oznámení o ukončení plavení dřeva na Rožnovské Bečvě, Kart. 5, Inv. č. 67.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Horní Bečva, Obecní hospodaření, Kart. 1, Inv. č. 26.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Horní Bečva, Pronájmy obecního majetku, Kart. 1, Inv. č. 27.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Malá Lhota, Vylvlastnění a vykoupení pozemků a staveb pro stavbu přehrady na Bystřičce, Kart. 1, Sign. II/1, Inv. č. 8.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Prostřední Bečva, Živnosti – udělování koncesí, cenové sazby za práce, vydávání živnostenských listů, Kart. 6, Sign. IV/3, Inv. č. 67.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Prostřední Bečva, Vodní toky a vodní díla, Kart. 7, Sign. VI/3, Inv. č. 86.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Tylovice, Fotoalbum, Inv. č. 83.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Valašská Bystřice, Živnosti, jejich povolání a provozování, Kart. 9, Sign. V/3, Inv. č. 111.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Valašská Bystřice, Stavby adaptace a jiné záležitosti živnostenských provozoven (1927-1943), Kart. 9, Sign. IV/3, Inv. č. 112.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Valašská Bystřice, Vodní stavby a vodní díla (1913-1943), Kart. 12, Sign. VI/3, Kart. 130.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Valašská Bystřice, Šrotovníky, lisy a mlýny, Kart. 13, Sign. VII/5, Inv. č. 144.

Státní okresní archiv Vsetín, Archiv obce Velká Lhota, Živnostenský list pro živnost kovářskou vydaný Josefu Krausovi, Kart. 3, Inv. č. 38.

Státní okresní archiv Vsetín, ONV Vsetín, Vodní knihy, Inv. č. 68.

Státní okresní archiv Vsetín, ONV Vsetín, Vodní knihy, Inv. č. 70.

Státní okresní archiv Vsetín, ONV Vsetín, Vodní knihy, Inv. č. 51.

Státní okresní archiv Vsetín, ONV Vsetín, Vodní knihy, Inv. č. 52.

Státní okresní archiv Vsetín, ONV Vsetín, Vodní knihy, Inv. č. 12.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Živnostenské registry, Inv. č. 12.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 173, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 174, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 175, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 176, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 177, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 179, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 183, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 185, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 185a, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 186, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 187, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 188, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 189, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 190, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 191, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, Okresní úřad Valašské Meziříčí, Kart. 192, Inv. č. 1316.

Státní okresní archiv Vsetín, ONV Valašské Meziříčí, Živnostenské registry, Inv. č.163.
Státní okresní archiv Vsetín, ONV Valašské Meziříčí, Živnostenské registry, Inv. č.164.
Státní okresní archiv Vsetín, ONV Vsetín, Živnostenské registry, Inv. č.91.
Státní okresní archiv Vsetín, ONV Dolní Bečva, Obecní kronika, Inv. č.22.
Státní okresní archiv Vsetín, ONV Dolní Bečva, Obecní kronika, Inv. č.23.
Státní okresní archiv Vsetín, AO Horní Bečva, Obecní hospodaření, Inv. č.26.
Státní okresní archiv Vsetín, AO Horní Bečva, Pronájmy obecních majetků, Inv. č. 27.
Státní okresní archiv Vsetín, Živnostenské společenstvo pro Velké a Malé Karlovice, Kniha pomocníků, Inv. č. 1.
Státní okresní archiv Vsetín, Živnostenské společenstvo pro Velké a Malé Karlovice, Kniha pomocníků, Inv. č. 2.
Státní okresní archiv Vsetín, Živnostenské společenstvo pro Velké a Malé Karlovice, Kniha pomocníků, Inv. č. 4.
Státní okresní archiv Vsetín, Živnostenské společenstvo pro Velké a Malé Karlovice, Kniha pomocníků, Inv. č. 5.
Státní okresní archiv Vsetín, MNV Střítež, Obecní kronika, Inv. č. 14.
Státní okresní archiv Vsetín, MNV Zubří, Obecní kronika, Inv. č. 5.
Státní okresní archiv Vsetín, AO Zubří, Parcelní mapa_1900, Inv. č.102.
Státní okresní archiv Vsetín, AO Zubří, Karte der Gemeindewaldes, Obecník, Inv. č.101.

Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm

Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm, podsběrka etnografická, Rukopisná kronika rektora Jana Vranečky, Inv. č. 61020.
Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm, Sběrka ÚLUV, Hrubý průzkum řemesel a podomácké výroby v okrese Vsetín, Inv. č. XII/11.
Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm, Podsběrka písemností a tisků, Pozůstalost Miloše Kašílíka, Kart. F III 11, Inv. č. A22148.
Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm, Podsběrka písemností a tisků, Pozůstalost Miloše Kašílíka, Kart. F. III 12, Inv. č. A19876.

Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc

Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, Obchodní a živnostenská komora, Lístkový rejstřík ke sčítacím lístkům živností, bělidla a barvírny. Inv. č. 912.
Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, Obchodní a živnostenská komora, Lístkový rejstřík ke sčítacím lístkům živností, pálení dřevěného uhlí, Inv. č. 976.
Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, Obchodní a živnostenská komora, Lístkový rejstřík ke sčítacím lístkům živností, výroba cihel, Inv. č. 784.
Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, Obchodní a živnostenská komora, Lístkový rejstřík ke sčítacím lístkům živností, výroba houní a pokrývek, Inv. č. 889.
Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, Obchodní a živnostenská komora, Lístkový rejstřík ke sčítacím lístkům živností, pily, Inv. č. 852.
Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, Obchodní a živnostenská komora, Lístkový rejstřík ke sčítacím lístkům živností, přádelny ovčí vlny, Inv. č. 888.

Zemský archiv v Opavě

- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Kniha pachtovních smluv pro paství Val. Mez. 1179-1814, Inv. č. 3, Sign. XV-1-4.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Kniha smluv pro mlýny, hostince, sklárny, papírnu a jiné dominikální objekty, Inv. č. 3, Sign. XV-1-4.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Povolení ke stavbám a provozu podniků, kar. 270, č. 151.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Urbář panství meziříčského a rožnovského, Inv. č. 195, Sign. XXIV- 3-1.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Hlavní sumář ploch velkostatku Rožnov – Valašské Meziříčí 1870, Inv. č. 202.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Poddanské stížnosti, žádosti a spory s vrchností 1746-1754. Kart. 1, Inv. č. 251.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Pronájmy. Kart. 149, Inv. č. 265, Sign. I 4.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Vodní právo, jeho zajištění. Inv. č. 281.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Plavení dřeva 1898. Kart. 154, Inv. č. 283, Sign. VI-1.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Povolení k provozování řemesel a živností k vedení trafik a zavádění telefonu. Inv. č. 286.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Smlouvy ohledně sběru hub, rostoucích na bukovém dřevě. Kart.160, Inv. č. 292, Sign. VIII-2.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Nájemní smlouvy ohledně zemědělských ploch a provozů. Kart. 168, Inv. č. 319, Sign. XIV-4.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Různé – pily. Kart. 168, Inv. č. 319, Sign. XIV-4.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Nájemní smlouvy ohledně průmyslových podniků (též skláren) Kart. 169, Inv. č. 320.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Výroby červené soli. Inv. č. 330.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Vodovody a jiné vodné stavby; přiloženy plánky 1851–1944. Kart. 179, Inv. č. 346, Sign. XXII-2.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Lámání kamene. Inv. č. 352.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Kniha počtů důchodního úřadu panství Rožnov a Krásno 1726. Inv. č. 413.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Sumární výtah z příjmů a vydání důchodního, purkrabského, obročního a lesního úřadu, dále z pivovaru, platy z polí a luk. Inv. č. 420.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Sumární výtah z příjmů a vydání důchodního, purkrabského, obročního a lesního úřadu, dále z pivovaru, platy z polí a luk 1791–1802. Inv. č. 421, Sign. XV-3-3.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Plánek pozemků u řeky Bečvy a u rybníka Mštěnovic vyhotovený při příležitosti hraničních sporů s panstvím Lešná, rok 1780. Inv.č.684.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Hospodářská mapa pro les Humenec. Inv.č. 690.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Hospodářská mapa polesí Rožnov s vyznačením porostů, rok 1846. Inv.č.702.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Přehledné tabulky dřevin dle stáří z let 1880-1882 podle H. Brettschneidera. Inv.č.744.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Plán pozemků poplužního dvora v Zubří, rok 1811. Inv.č.756.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Plán pily Evžena Kinského v Zubří na pohon vodním kolem. Inv. č. 763.
- Zemský archiv v Opavě, VS Val. Mez. Rožnov. Plán parní pily hraběte Kinského v Zubří. Inv. č. 764.

Rozhovory

Kód	Pohlaví	Věk	Obec	Datum rozhovoru
DB001	žena	91	Dolní Bečva	8.10.2020
DB002	muž	83	Dolní Bečva	7.10.2020
DB003	muž	86	Dolní Bečva	8.10.2020
DB003	žena	81	Dolní Bečva, Vigantice	8.10.2020
PB001	žena	74	Prostřední Bečva	13.7.2021
PB002	žena	71	Prostřední Bečva	13.7.2021
PB003	muž	33	Prostřední Bečva	12.7.2021
HB001	muž	91	Horní Bečva	7.9.2021
HB002	muž	93	Horní Bečva	7.9.2021
HB002	žena	91	Horní Bečva	18.8.2021
HB003	žena	59	Horní Bečva	18.8.2021
HB004	muž	64	Horní Bečva	3.12.2020
HB005	muž	66	Horní Bečva	27.11.2020
HB006	muž	52	Horní Bečva	28.11.2020
HB007	žena	23	Horní Bečva	29.11.2020
HB008	žena	24	Horní Bečva	30.11.2020
HB009	žena	22	Horní Bečva	1.12.2020
VB001	muž	64	Valašská Bystřice	18.8.2021
VB002	muž	68	Valašská Bystřice	27.8.2021
VB003	muž	90	Valašská Bystřice	2.9.2021
VB004	žena	75	Valašská Bystřice	2.9.2021
VB005	muž	61	Valašská Bystřice	5.1.2022
VIG001	muž	68	Vigantice	25.10.2021
VIG002	muž	72	Vigantice	28.10.2021
VIG003	muž	88	Vigantice	29.10.2021
VIG004	žena	22	Vigantice	27.11.2020
HS001	muž	74	Hutisko Solanec	27.10.2021
HS002	muž	80	Hutisko Solanec	5.11.2021
HS003	muž	82	Hutisko Solanec	5.11.2021
HS004	žena	21	Hutisko Solanec	27.1.2020
HS005	muž	89	Hutisko Solanec	14.1.2021
VK001	muž	69	Velké Karlovice	27.7.2020

VK002	žena	79	Velké Karlovice	29.7.2020
VK003	žena	82	Velké Karlovice	3.7.2020
VK004	žena	94	Velké Karlovice	10.7.2020
VK005	muž	99	Velké Karlovice	19.6.2020
VK006	žena	78	Velké Karlovice	27.11.2020
VK007	muž	86	Velké Karlovice	27.11.2020
VK008	muž	23	Velké Karlovice	24.11.2020
VK009	muž	30	Velké Karlovice	23.10.2020
VK010	muž	38	Velké Karlovice	21.11.2020
VK011	muž	60	Velké Karlovice	24.11.2020
VK012	muž	77	Velké Karlovice	28.8.2020
VK013	muž	79	Velké Karlovice	10.8.2020
VK014	žena	34	Velké Karlovice	28.11.2020
VK015	žena	78	Velké Karlovice	5.10.2020
VK16	žena	27	Velké Karlovice	20.10.2020
VK017	žena	29	Velké Karlovice	29.11.2020
VK018	žena	39	Velké Karlovice	20.10.2020
VK019	žena	42	Velké Karlovice	25.11.2020
VK020	žena	59	Velké Karlovice	15.11.2020
VK021	žena	70	Velké Karlovice	27.11.2020
VK022	žena	75	Velké Karlovice	29.8.2020
VK023	muž	91	Velké Karlovice	19.2.2021
VK024	muž	84	Velké Karlovice	20.6.2021
VK025	žena	91	Velké Karlovice	21.6.2021
VK026	muž	76	Velké Karlovice	22.6.2021
VK027	žena	78	Velké Karlovice	22.6.2021
VK028	žena	81	Velké Karlovice	28.6.2021
VK029	muž	98	Velké Karlovice	2.7.2021
VK030	žena	83	Velké Karlovice	30.7.2021
VK031	žena	83	Velké Karlovice	10.8.2021
VK032	žena	77	Velké Karlovice	10.9.2021
VK033	muž	75	Velké Karlovice	9.10.2021
VK034	muž		Velké Karlovice	20.6.2021
VK035	žena	60	Velké Karlovice	12.1.2021

VK036	žena	79	Velké Karlovice	15.1.2021
VK037	žena	85	Velké Karlovice	27.5.2021
VK038	žena	78	Velké Karlovice	7.1.2021
VK039	muž	78	Velké Karlovice	19.10.2021
VK040	muž	64	Velké Karlovice	2.12.2021
VK041	žena	76	Velké Karlovice	20.11.2021
VK042	žena	68	Velké Karlovice	27.1.2021
VK043	žena	cca 50	Velké Karlovice	20.11.2021
VK044	žena	50	Velké Karlovice	7.9.2021
VK045	muž	60	Velké Karlovice	23.12.2021
VK046	muž	73	Velké Karlovice	9.1.2021
Z001	žena	83	Zubří	4.8.2020
Z002	žena	90	Zubří	3.8.2020
Z003	žena	78	Zubří	5.8.2020
Z004	muž	95	Zubří	18.9.2020
Z005	muž	90	Zubří	14.8.2020
Z006	muž	87	Zubří	1.9.2020
Z007	muž	87	Zubří	24.5.2021
Z008	muž	84	Zubří	14.8.2020
Z009	muž	74	Zubří	19.8.2020
Z010	muž	75	Zubří	1.8.2020
Z011	žena	25	Zubří	30.10.2020
Z012	žena	23	Zubří	30.10.2020
Z013	žena	22	Zubří	30.10.2020
Z014	žena	22	Zubří	30.10.2020
Z015	žena	22	Zubří	30.10.2020
Z016	žena	21	Zubří	30.10.2020
Z017	žena	21	Zubří	30.10.2020
Z018	žena	19	Zubří	30.10.2020
Z019	žena	19	Zubří	30.10.2020
Z020	muž	24	Zubří	30.10.2020
Z021	muž	22	Zubří	30.10.2020
Z022	muž	22	Zubří	30.10.2020
Z023	muž	21	Zubří	30.10.2020

Z024	muž	19	Zubří	30.10.2020
Z025	žena	22	Zubří	30.10.2020
Z026	muž	58	Zubří	20.4.2021
Z027	muž	26	Zubří	5.3.2021
Z028	muž	23	Zubří	28.12.2021
Z029	žena	78	Zubří	4.8.2020
SnB001	muž	58	Střítež nad Bečvou	6.5.2021
SnB002	muž	86	Střítež nad Bečvou	12.5.2021
SnB003	muž	91	Střítež nad Bečvou	26.5.2021
SnB004	žena	73	Střítež nad Bečvou	14.5.2021
SnB005	žena	26	Střítež nad Bečvou	30.5.2021
SnB006	žena	62	Střítež nad Bečvou	14.5.2021
ZAŠ001	žena	22	Zašová	30.11.2020
ZAŠ002	žena	24	Zašová	28.11.2020
ZAŠ003	žena	25	Zašová	27.11.2020
VČ001	žena	24	Vidče	27.11.2020
VČ002	muž	24	Vidče	28.12.2020
TL001	muž	79	Tylovice	21.4.2021
KR001	muž	82	Krhová	29.6.2021
KR002	muž	84	Krhová	29.6.2021
KR003	žena	91	Krhová	5.1.2022
RpR001	muž	23	Rožnov pod Radhoštěm	28.12.2020
RpR002	muž	23	Rožnov pod Radhoštěm	28.12.2020
RpR003	muž	23	Rožnov pod Radhoštěm	28.12.2020
RpR004	muž	28	Rožnov pod Radhoštěm	28.12.2020
RpR005	muž	24	Rožnov pod Radhoštěm	28.12.2020
RpR006	muž	85	Rožnov pod Radhoštěm	28.12.2020
RpR007	žena	87	Rožnov pod Radhoštěm	28.12.2020
RpR008	žena	25	Rožnov pod Radhoštěm	28.12.2020
RpR009	muž	24	Rožnov pod Radhoštěm	28.12.2020
RpR010	žena	61	Rožnov pod Radhoštěm	27.5.2021
RpR011	muž	64	Rožnov pod Radhoštěm	27.5.2021
VL001	muž	83	Velká Lhota	15.12.2021
MB001	žena	57	Malá Bystřice	9.2.2021

MB002	žena	44	Malá Bystřice	22.12.2021
MB003	žena	72	Malá Bystřice	17.1.2021
MB004	žena	61	Malá Bystřice	15.12.2021
MB005	žena	81	Malá Bystřice	9.2.2021
HR001	muž	73	Hrachovec	1.6.2021
HR002	žena	80	Hrachovec	4.8.2021
HR003	muž	83	Hrachovec a Valašské Meziříčí	4.8.2021
BY001	muž	80	Bynina	4.8.2021
BY002	žena	78	Bynina	4.8.2021
Bys001	žena	90	Bystřička	11.11.2021
Bys002	žena	80	Bystřička	11.11.2021

Kartografické podklady

ZM 10, ČÚZK, Základní mapa České republiky, [WMTS], (2022). Získáno z: https://geoportal.cuzk.cz/WMTS_ZM/WMTService.aspx?service=WMTS&request=GetCapabilities.

Císařské povinné otisky stabilního katastru: ČÚZK, 1:2 880, [JPEG.], (2010).

Digitální model reliéfu: ČÚZK, DMR 5G, [xyz], (2021). Získáno z: ČÚZK

Digitální báze vodohospodářských dat: HEIS VÚV, DIBAVOD [shp], (2006). Získáno z: <https://www.dibavod.cz/index.php?id=27>

Geologická mapa: ČGS, GEOCR50, 1:50 000, [WMS], (2022). Získáno z: https://mapy.geology.cz/arcgis/services/Geologie/geologicka_mapa50/MapServer/WMServer

Soubor správních hranic a hranic katastrálních území ČR: ČÚZK, [shp], (2009). Získáno z: [https://geoportal.cuzk.cz/\(S\(25yg3znz2i42s1rjdwzkcqz\)\)/Default.aspx?mode=TextMeta&side=dSady_hranice10&metadataID=CZ-CUZK-SH-V&mapid=5&head_tab=sekce-02-gp&menu=2521](https://geoportal.cuzk.cz/(S(25yg3znz2i42s1rjdwzkcqz))/Default.aspx?mode=TextMeta&side=dSady_hranice10&metadataID=CZ-CUZK-SH-V&mapid=5&head_tab=sekce-02-gp&menu=2521)

Literatura

Baletka, Ladislav: *Historie a současnost podnikání na Vsetínsku, Valašskomeziříčsku a Rožnovsku*. Žehušice: Městské knihy 2007.

Baletka, Ladislav – Koláček, Jan: *Zubří 1310-2010. Cesta ke kořenům*. Zubří 2010.

Drápala, Daniel: *Vceňovací operáty Stabilního katastru*. In: Doušek, Roman a kolektiv: *Archivní prameny v etnologickém výzkumu I*. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 177–198.

Fišer, Zdeněk (ed.): *Zašová v proměnách časů*. Zašová: Obec Zašová 2020.

Frolec, Václav: *Lidová architektura na Moravě a ve Slezsku*. Brno: Blok 1974.

Havlík, Miroslav: *Urbáře*. In: Doušek, Roman a kolektiv: Archivní prameny v etnologickém výzkumu I. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 9–15.

Hledíková, Zdeňka – Janák, Jan – Dobeš, Jan: *Dějiny správy českých zemí od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005

Kramoliš, Čeněk: *Vlastivěda Moravská. Rožnovský okres*. Brno: Musejní spolek 1907.

Langer, Jiří: *Mlýnská dolina 1. Tomkův mlýn*. Rožnov pod Radhoštěm: Valašské muzeum v přírodě, 1983.

Langer, Jiří: *Co mohou prozradit lidové stavby*. Rožnov pod Radhoštěm: Ready, 1997.

Langer, Jiří – Šmíra, Pavel – Bryol, Radek – Wawreczka, Henryk: *Beskydy. Stavby a život v nich*. Třinec: WART, 2011, s. 192–195.

Michalička, Václav: *Lidé na milíři*. Košařiska – Nový Jičín: Spolek Koliba – Muzeum Novojičínska 2017.

Myška, Milan: *Nevyužitý pramen k poznání života našeho lidu v polovině 19. století*. Radostná země 12, 1963, s. 93–95.

Myška, Milan: *Vceňovací operáty Stabilního katastru*. In: Myška, Milan – Zářický, Aleš a kol.: Prameny k hospodářským a sociálním dějinám novověku 1. Ostrava: Centrum pro hospodářské a sociální dějiny Filozofické fakulty Ostravské univerzity v Ostravě, 2008, s. 90–99.

Nekuda, Vladimír (red.): *Okres Vsetín. Rožnovsko. Valašskomeziříčsko. Vsetínsko*. Valašské Meziříčí – Brno – Vsetín: Hvězdárna Valašské Meziříčí – Muzejní a vlastivědná společnost v Brně – Okresní úřad Vsetín, 2002.

Palát, Jiří – Fišer, Josef – Solanský, Bohumil: *320 let papírny v Rožnově pod Radhoštěm*. Rožnov pod Radhoštěm: Olšanské papírny, n. p., závod Rožnov pod Radhoštěm 1984.

Schenkl, Conrad Philipp: *Die Markgrafschaft Mähren mit dem Herzogthume Schlesien. Der Prerauer Kreis*. [Brünn: Verlag von Carl Winiker, 1843].

Seznam a mapa vodních děl republiky Československé. Stav koncem roku 1930. Sešit 15. Okresní finanční ředitelství Uherské Hradiště. Praha: Ministerstvo veřejných prací, 1934.

Stančík, Vladimír: *Hospodářský vývoj na panství a velkostatku Rožnov – Krásno v letech 1548–1694*. Rukopis diplomové práce. Technická univerzita v Liberci, Pedagogická fakulta, Katedra dějepisu: Liberec, 1996.

Španihel, Samuel – Valoušková, Kamila – Mašláň, Pavel. Lesní sklárny na Valašsku – I. etapa. *Sklář a keramik 7–8*, 2017, s. 148–153, 163.

Štěpán, Luděk – Křivanová, Magda: *Dílo a život mlynářů a sekerníků v Čechách*. Praha: Argo, 2000.

Štika, Jaroslav: *Lidová strava na Valašsku*. Praha: Vydavatelství KNEIFL, 1997.

Štika, Jaroslav: *Valaši a Valašsko*. Rožnov pod Radhoštěm: Valašský muzejní a národopisný spolek 2009.

Turek, Adolf: *Velkostatek Valašské Meziříčí – Rožnov 1540-1949. Inventář*. Opava: Zemský archiv v Opavě 1966.

Vařeka, Josef – Frolec, Václav: *Lidová architektura. Encyklopedie*. Praha: Grada 2007.

Vařeka, Josef: *Větrné mlýny na Moravě a ve Slezsku*. Uherské Hradiště: Slováké muzeum 1967.

Zahálka, Břetislav: Geologie moravských Beskyd v okolí Rožnova pod Radhoštěm. *Sborník Státního geologického Ústavu Československé republiky* 7, 1927, s. 1–50.

6. Seznam publikací, které předcházely výsledku

Vytvoření tohoto souboru specializovaných map s odborným obsahem předcházelo několik publikací a jeden soubor specializovaných map s odborným obsahem. Jejich seznam následuje. Ředitelský tým předpokládá další využití mapového souboru při přípravě hlavních výstupů projektu – výstavy a katalogu k výstavě. Oba výstupy budou realizovány a předloženy ke schválení v kalendářním roce 2022.

Publikované výstupy:

- a) Typ výsledku: Nmap – soubor specializovaných map s odborným obsahem: Výrobně-technické provozy panství Rožnov v historické perspektivě. Lokalizace a klasifikace starší vrstvy výrobně-technických provozů – 23. 11. 2021 byl Ministerstvem kultury ČR vystaven schvalovací dopis (č. j. MK 73882/2021 OVV); výsledek je trvale dostupný na webové adrese <https://stopyumu.cz/mapove-podklady/vyrobne-technicke-provozy-panstvi-roznov-v-historicke-perspektive/>
- b) Typ výsledku: Jsc – recenzovaný odborný článek vedený v databázi SCOPUS: Václav Michalička: Paths and Possibilities for Experiments in the Field of Traditional Technologies (in the Czech Republic). Journal of Ethnology (Národopisná revue) 31, 2021, č. 5, s. 45–57. Elektronická verze zpřístupněna na webové stránce vydavatele: <https://revue.nulk.cz/narodopisna-revue-archiv-cisel/>.
- c) Typ výsledku: Jsc – recenzovaný odborný článek vedený v databázi SCOPUS: Přemysl Mácha, Radek Bryol, Lenka Tlapáková, Radim Červenka, Vojtěch Bajer: Small Technical Heritage Objects in the Cultural Landscape: Research Possibilities and Conservation Challenges. Journal of Ethnology (Národopisná revue) 31, 2021, č. 5, s. 2–30. Elektronická verze zpřístupněna na webové stránce vydavatele: <https://revue.nulk.cz/narodopisna-revue-archiv-cisel/>.
- d) Typ výsledku: Jsc – recenzovaný odborný článek vedený v databázi SCOPUS: Vojtěch Bajer, Radek Bryol, Samuel Španihel: Příspěvek k salašnickému hospodaření na Moravském Valašsku. Ovčín na panské salaši jako zapomenutý objekt tradičního stavitelství na Moravě. Český lid 108, 4, s. 479–509. Elektronická verze zpřístupněna od ledna 2022 na webové stránce vydavatele: <https://ceskylid.avcr.cz/cz/archives>

Soubor specializovaných map s odborným obsahem *Předindustriální technické provozy panství Rožnov* včetně průvodní zprávy je veřejně a bezplatně přístupný na webu projektu <https://stopyumu.cz>, konkrétně v sekcích *Aktivita a výstupy* a *Mapové podklady*. Přímý link na mapový soubor je <https://stopyumu.cz/mapove-podklady-predindustrialni-technicke-provozy-panstvi-roznov/>

7. Mapové listy

8. CD